

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felülső szerkesztő háborús lét miatt a szerkesztésért felelős:
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 1., telefon-száma: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. | Megyét évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " | Egyhóna " 40

Máramaros tisztogatása.

Máramaros földjén áll a csata. Katonáink, kik ott fegyvert szorongatnak marjukban, nemcsak arra gondolnak, hogy az európai háború kis rojtja van rájuk bízva: de az is eszükben jár, hogy a magyar haza egy darabjáról kell az ellenséget lekaparolni.

Hiszzen ha Szerbia és Galícia rögei beszélni tudnának és elmondhatnák, mit műveltek rajtuk a magyar katonák, olyan bőségtelvény strófái zengenek föl a magasba, amilyent a hadak letene még nem hallott. Holott Szerbiában és Galiciában „csak” az ellenség megveréséről volt szó. (Ez csak, persze, nem kicsinyítést jelent, hanem csupán a magyar katona képessége fokozásának lehetőséget igyekszik szemléltetni.) Máramarosban azonban az ellenség nagy büne azonkívül, hogy ellenség — az is, hogy hazai földet tapos. A magyar földre merete lábát tenni: mintha csak a magyar lélekben gázolt volna valaki. Ez a tudat ott ég a máramarosi védősereg szemében, szívüket azilajabba veri az a gondolat, hogy bosszút kell állítani a szemtelenségért.

Elképzelhető az ilyen sereg harci értéke. Ha nem emberök, de ördögök állnának előttük, még azok is keresztül gázolnának. Az oroszok azonban nem ördögök. Nagyon is gyarló emberek; a kancuka és pálinka csak még inkább etkérgesítette gyarlóságukat, úgy, hogy a magyar vitézség a Kárpátok tövében nem acélból fog szikrát kicsiholni. Embercsorda összerelése és visszafűzése a dolga. Ki kétkedhetik abban, hogy az a vér, melynek hullása nyomán Szerbiában és Galiciában annyi babér fakadt, nem fogja ezt a dolgot elvégezni tudni?

Ung és Bereg földje már tisztán ragyog, holott néhány nappal ezelőtt orosz föltek fektették rajta. Pár óra múlva a máramarosi harcok is ilyen tisztaságra fognak letekinthetni. Ha a pillanatban maguk körül néznek, tusákat láthatnak — a magyar katonák szabályos rajvonában nyomulnak előre és kérelmetlenül üzik maguk előtt a vakmerő ellenséget.

Falvak, szépnevű magyar falvak girbe-görbe utcái összerázkódnak a boldogságtól, hogy ismét a magyar szuverenitás ur rajtuk. Óráról-órára mind több magyar falu kerül a magyar fegyverek melegítő sugarába — s nem telik bele pár nap, a haza földjéről leolvad az utolsó orosz hódcsomó! Mint valami rossz álomra emlékeztünk majd vissza arra apár oroszra, aki hegyi utakon besurranna hozzánk, pökhendiségében azt hitte, hogy itt lábát megvetheti.

Menekül már az orosz.

Üldözik a szövetséges hadak fegyverei.

Dicsőségteljesek hadaiuk utja.

Az orosz hadsereg, mely a szövetséges hadak vitéz előnyomulását bevérti nem meri, rendtlenül menekülni mindentel. A Kárpátokban éri fiaszó, a Lemberg körüli nagy csaták megértették vele, hogy nem hódolkozhatik ez idő szerint nyit küzdelemben a szövetséges hadak győzelmes fegyverével. Ez oka menekülésének. Pár nap múlva Belgium és Franciaország legázása fog megújulni a történelem lapján. Azután következik a lélelmetesnek látszó orosz hadak tönkretétele.

Mai híreink a következők:

A cár a harclérre érkezett.

Berlin, okt. 8.

A berlini „Lokalanzelger” Kopenhágán át a következő táviratot kapta Londonból:

A „Morning Post” jelenti Pétervárról: A cár Csarokja-Szólovából teljes csöndben a galiciai harctérre utazott. A cárnak csak kis kísérete volt, melyben egyet-

len udvari hivatalnok sem volt. A cárnak a harclérre való érkezése egyáltalán nem jelenti Nikolsjevics Miklós nagyherceg császársági szabadságának korlátozását. A cár megjelenésével csak a katonáknak harci kedvét szítja feltűzeln.

Az oroszok visszavonulása Galiciában.

Miskolc, okt. 8.

A miskolci Bizvitatóság hivatalos értesítést kapott, hogy a forgalom a galiciai Zágorc állomásig megindult. A szükséges szerszámok szállítását Miskolcra már megkezdették. Eszerint tehát a Galiciából benyomult oroszok mögött nincsenek már további hadsereg az azok az orosz csapatok, amelyek Galiciában a Kárpátok alján állottak, Galiciából kitakarodnak. Zágorc állomás Mező Laborcra 60 kilométernyire fekszik Galiciában.

Orosz hivatalos jelentés a második leMBERGI csatáról.

Óriás veszteség katonákban és ágyukban.

Bács, okt. 8.

Hogy mekkora lehetett az oroszok vesztesége a leMBERGI csatában, az abból a körülményből is kiderül, hogy az orosz jelentés kénytelen óriás veszteségeket bevallani. Kerülő utakon sikerült megszerezni a legutóbb megjelent leMBERGI lapokat, amelyeket kényszerítettek arra, hogy a hivatalos petrogradi távirati ügynökség hadi jelentéseit közlőgyék. A pétervári hivatalos a következőket jelenti azokról az eseményekről, amelyek leMBERGI csatáink elvonulása után történtek.

Szeptember 3-án, esütörtökön reggel jelentek meg leMBERGI-ben az első, katonatisztek által vezetett

kozákjárőrök. Egy nagyobb járőr megjelent a főtéren a városháza előtt, ahol a leMBERGI községtagos tagjai várakoztak. A parancsnok felszólította a községi képviselőtestületet, hogy menjen a város kapui elé az érkező orosz csapatok fogadására. A leMBERGI-be bevonuló első orosz csapatot Rode tábornok vezette, aki néhány nap múlva a grodeki ütközetben elesett. Keletgalicia főparancsnokává Ruszki tábornokot nevezték ki. Szeremetyev gróf, mint leMBERGI kormányzója, különféle ukázokat bocsátott ki. Az ukázok egyike elrendelte, hogy minden fegyvert ki kell szolgáltatni. Az elmenekült lakosság lakásait feltörték, átvizsgálták

és azután hivatalosan lepecsételték. A városban kihirdették az ostrom-állapotot. A grodeki ütközet után oly nagyszámu sebesültet hoztak leMBERGI-be, hogy a középületek nem voltak elegendők az orosz katonák elhelyezésére. Az orosz hadsereg sajnos, óriás veszteséget szenvedett katonákban és ágyukban. Igen sok ágyu a mocsarakba rekedt, nem lehetett őket onnan kibuzni és az osztrák és magyar hadsereg katonáinak kezébe estek.

Galiciát kiüritik

az oroszok.

Berlin, okt. 8.

A Vosaische Zeitung jelenti Bicsből, hogy a galiciai Tarnov, Rzeszov és Jaroslau városok vasúti hivatalnokai felszólítást kaptak, hogy azonnal lépjenek lemet szolgálataiba. A leMBERGI vasutakkal közölték, hogy a lengyelek készek ismét való szolgálataiba lépésükre. Abból a hírből, hogy az oroszok följajították leMBERGI-t, arra következtettek, hogy az oroszok visszavonulnak Galiciából, amit a Przemysl körül folyó harcok sikerével lehet magyarázni. Az ütközet ott szerdán kezdődött.

Katonai helyzet

Galiciában.

A legújabb hivatalos jelentések után a helyzet a galiciai harctéren ez:

Az oroszok visszavonulásuk során a Visztula—Szan-vonalig jutottak, csapataink azonban az opatov—kilmontovi vonalon ütközetre kényszerítették az ellenséget s nyugoti irányban harminc kilométernyire a Visztula mellett levő Sandomierz hídfő elfoglalása s egy ellenséges gyaloghadosztályon Tarnobrzegnél aratott győzelmünk.

Végső eredményképp meg lehet állapítani, hogy az oroszok a Visztula—Szan-vonalig húzódtak vissza s üldözés közben a mi seregünk északi szárnya elérte a Visztulát, centruma a Sandomierz—Kaniszov—Rzeszov-vonalat, jobb szárnya pedig a Sanek Tenku-vonalat.

Zeppelin Varsó felett.

Krakó, okt. 8.

A Kurrier Codzienny-nek az ideérkezett Kurrier Varsavszki szeptember 27-iki számából átvett jelentések szerint szeptember 25-én, hajnali 5 órakor újból egy Zeppelin jelent meg Varsó felett. A tűzvétség lördölni kezdett a lég-hajóra, mely északi irányban tovább repült. Novo Georgszk erődből is rálőtték a Zeppelinre,

mire visszatért a német hadállások mögé és ott szerencsésen földel éri.

A szerb koronatanács a békéről tárgyal.

Szófia, okt. 8.

Irányadó helyre érkezett jelentések szerint a szerbek a legutóbbi harcokban rendkívül vezetéséket szenvedték. A Morava hadosztály majdeem felmorzsolatott, míg a Szeradja-hadosztály állományának több mint a felét vesztette el. Eddig a szerb hadseregek legalább negyedrészét eseti ki a háborúból, ezek közül izen háromezerrel több a halottak száma. A múlt héten Naben Péter király elnökségével koronatanácsot tartottak, amely az Ausztria és Magyarországnek teendő békejavaslati kérdéseivel foglalkozott. Az egyik orosz nagyharcos, aki a minisztertanácsban jelen volt, határozottan tiltakozott ez ellen, miért is végérvényesen határozatot nem hoztak.

A szerb kormány Üszkübbe menekül.

Bécs, okt. 8.

Szófia távirat szerint a szerb kormány már a legközelebbi napokban Nisből Üszkübbe költözik.

A fortélyos Pasics.

Szófia, október 8.

Feltétlenül hiteles forrás közli, milyen ravasz módon igyekezett Pasics, szerb miniszterelnök megváltoztatni a görög kormányt és arra bírni, hogy katonát adjon Szerbiának. Az érdekes ügy részletei a következők:

Pasics miniszterelnök sifirozott táviratot küldött néhány nappal ez előtt Balukcsinak a szerb állam athéni követének. A táviratban ez állt:

„Főhadiszállásunk jelenti, hogy hadseregünk helyzete válságos, a legközelebbi jövőben katasztrofától kell tartanunk. Hogy valahogyan kibírjuk, bírja rá a görög kormányt, hogy a történelmi kötelességeire való tekintettel bádjön azonnal segítségül 50.000 katonát, ha nem küld, akkor katasztrófa kövekezik be. Mai napon táviratunkat azaspétervári követünknek, hogy járjon el az orosz kormánytól aziránt, hogy az intervenciós Aihában, hogy a segítséget feltétlenül megkapjuk. — Pasics.”

Balukcsics követ a távirattal azonnal Venizelos miniszterelnökhöz sietett, akinek átadta azt. Venizelos kissé elgondolkodott, majd így szólt: — Meg fogom mutatni Öfelségének.

Ezután visszavonult, majd hosszabb tanácskozás után közölte a szerb követtel, hogy Görögország nem követhet segítséget Szerbiának, mert abban a pillanatban, amint kilép semleges álláspontjából, Bulgária és Törökország megtámadják és az katasztrófa jelentőségű lehet a görög államra nézve.

Antwerpen ostroma.

Rotterdam, okt. 8.

Az Antwerpeni lakosság most már egyáltalában nem hisz az anti-

warpeni lapoknak, amelyek a helyzet komolyságát elítélik. Gise parancsnok beszédében, amelyet seregéhez intézett, angol segítőcsapatok érkezését jelentette be. A városban óriási csalódást keltezt az a jelentés, hogy a németek elfoglalták Tournai városát, amely a francia-angol és belga csapatok között közvetítette az összeköttetést. A székesegyháztól és a királyi kasszától piros-fehér zászló leng, hogy jelölje az ellen-ségnek, hogy ezek az épületek nem említhetők, katonai célokra nem használják őket, tehát ostromnak ne legyenek kitéve. Egy francia kommunikaé beismeri, hogy a franciák a vidék több pontját elvesztették, a német nagy főhadiszállás pedig jelenti, hogy a jobbszárny harcra teljes sikerrel folytak.

Berlin, okt. 8.

A Lokalanzeigernek táviratozák Rotterdamból: Gulsa táborok, Antwerpen katonai parancsnoka proklamációt intézett a lakossághoz, amelyben tudatja, hogy az ellenség közeledik, de minden lélek nyugodtan kell maradnia.

Az által levéltést Ostendéba vitték és az ottani Hotel Continentalban helyezték el. Ostendében partra szállottak az angol segédcsoportok, köztük kanadaiak is, ugyazintén Lilleban, Dünkirkben és Calaisban is, ahová különösen sok repülőgépet vittek.

Berlin, okt. 8.

Székholmból táviratozza a „Vossische Zeitung” tudósítója: A belga kormány minden előkészületeket megtett, hogy hajóra szálljon és Londonba tegye át székhelyét.

Antwerpenből délre az egész külső erődítési gyűrű a németek hatalmába van. A rés, melyet a németek az erődvonalon áttörtek, izenhárom kilométer széles. A belső erődöket október 4-ike óta a németek ostromgyűléssel bombázták. Ezek az erődök alig tízennyolc kilométer nyire vannak a legfontosabb épületektől.

Köln, okt. 8.

Rotterdamból jelentik: A belga határról érkező hírek szerint tegnap reggel Antwerpen előtt a Nethe folyó mentén heves ütközet volt. A németek magát a várost is fenyezték és közben egyre jobban nyomultak észak felé. Több helyszéket, amelyet két-három kilométer távolságra vannak Antwerpenből, a német ágyútelegek bombázták, a városban pedig nagy károkat okoztak. Az angol segítőcsapat Lier és Lierre között kénytelen volt hátrálni. Most az egész rendelkezésre álló belga sereg azon az aránylag szűk területen van összehívva, amely Antwerpen, Lierre és a Schelde között terül el. Itt heves ütközet kezdődött.

Bekerítés fenyegeti a francia balszárnyat

Róma, okt. 8.

A Tribuna ma a helyzetről a következőket írja: A francia és a német kommunikaé a franciaországi harcokról ezúttal meggyőzőnek és azavábilhető magánértesülések szerint is megerősítést nyerne. Ezáltal úgy látszik, hogy a franciáknak az a terve, hogy a német jobbszárnyat bekerítsék, teljesen megbirozzák, sőt ellenkezőleg, megfordult a helyzet, mert most

egy látszik, hogy a német csapatok fenyegetik bekerítéssel a francia balszárnyat.

Német győzelmek.

Berlin, október 8.

A nagyfőhadiszállás október 7-ikén este 10 órakor jelenti, hogy Franciaországban a hadsereg jobbszárnyán folyó harcok még nem vezettek döntésre. A franciák előnyömlésai az Argoonésekben és Verdun északkeleti frontján vissza lettek verve.

Antwerpennél Orchel erőd birtokunkban van, támadásunk át lépte a Nethe szakaszát és a belső erődökhöz közeledik. Egy angol dandárt és a beigazat a külső és belső erődök között megveritünk és Antwerpenre visszaveitették. Négy nehéz löveg, ötvenkét tábori ágyú, sok géplegyvert, köztük angolokat is nyit területen elfoglaltunk. Az oroszok támadásai a suwalki kormányzóságban vissza lettek utasítva. Az oroszok kétezer-hétszáz főtölt és kilenc géplegyvert veszitettek. Lengyelországban kisebb eredményes ütközésekben Ivangorodtól nyugatra négyezerzernyolcszáz főtölt ejtették. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Egy angol gőzös pusztulása.

Berlin, okt. 9.

A Lokalanzeiger rotterdami jelentése szerint az Admont nevű angol gőzös az Északi-tengeren aknába ütközött és elsüllyedt. A legénységet megmentették.

Semleges államok.

Olaszország és Románia álláspontja.

Nevezetes eseményről kell számot adnunk: az olasz képviselőház több-

sége több heti állandó tanácskozás után véglegesen állást foglalt és pedig oly irányban, hogy az nemcsak kielégíthet, de örömmel is eltölthet bennünket.

Amde, ha bizonyosak voltunk is az olasz politikai vezetőknek és az olasz diplomácia korrektségében, nem maradhatott némi hatás nélkül az a kitartó aknamunka, amit Anglia, Franciaország és talán legfőként Oroszország végzett abból a célból, hogy Olaszországot hitszegésre bírja. Ennek sikere érdekében minden fegyvert felhasználtak, de meg kell állapítanunk nemcsak azt, hogy teljesen meddő volt a fáradozásuk, de azt is, hogy Olaszország egyetlen percére sem ingott meg hűségében, hanem mindvégig megmaradt a becsületes neutralitás álláspontján.

Most pedig római lap arról értesít bennünket, hogy az olasz hivatalos intézőkörök egy nagy épessel tovább mentek, még pedig a mi javunkra. A kormány és a kormányt támogató parlament többség ugyanis végképpen elhatározta, hogy ugyan továbbra is ragaszkodik a semlegességhez, de ha a déli szláv terekvesek mai medrükön túl oapnának, Olaszország nem maradna tovább is a téllenség helyzetében, hanem haderejét a természetes és várható módon érvényesíteni fogja.

Románia semlegessége.

Bukarest okt. 9.

Bratlanu miniszterelnök elnöklete alatt minisztertanács volt, amelyen a miniszterelnök felolvasta az összes pártok vezetőivel tartott konferencián létrejött megállapodást, mely Románia semlegességének fenntartására vonatkozik. Jelentette a miniszterelnök, hogy felszámolta az ellenzéki pártoknak a kormányzásban való részvételét. Az ellenzék vezéreikjelentették, hogy kabinetbe való belépés nélkül is magukévé teszik a mai kormány álláspontját.

Csapataink legyőzték az oroszokat Máramarosban.

Az oroszok Nagybecskóra menekültek s ágyúikat a Tiszába dobták. — Nyolcezer orosz halott az uzsoki szorosban.

Nagyvárad, okt. 8.

A szatmári főispántól származó levélben olvassam, hogy a helyzet egyáltalán nem ad okot aggodalomra. Csapataink túlerőben vannak és Máramarosszigetnél verik vissza az oroszokat.

Huszi, okt. 8.

A hétfőről keddre virradó éjszaka túlerőben levő csapataink Krácfalu közelében megütözték az oroszokkal, akik Tácsónál letértek a Tisza völgyéből, hogy kikerüljék a Husznai megerősített pozíciókat. Az Avas hegyvidékén átvészelt kifundó harminckilóméteres szerpentin uton akartak Szatmár felé nyomulni. Tácsó és Nagybánya között Krácfalunál csapataink megtámadták az oroszokat és kedden délelőtt is tartó heves csatában megveriték és a Mara-völgyből kizűrtötték őket az Iza

völgyébe. Minthogy ugyancsak Vissórol is előrenyomult erődítésük, az oroszok Máramarosszigetre is szorongatott helyzetbe jutottak. Csapataink Szigetsől rajtaütöttek az ellenségen, amely rövid ellenállás után feladásra kersett menedéket és a mintegy 17 kilométernyire levő Nagybecskóig húzódtott vissza. A menekülés oly pánikszerűen történt, hogy ágyúikat sem vethették maguktól, hanem nagyrészüket a Tiszába dobták.

Az oroszok helyzete válságosra fordult csapatainknak Vissó felől való előnyomulása folytán. A megvert orosz sereg azon az úton, amelyen bejött, nem mehet vissza, úgy hogy alkalmatlan az egész orosz sereg ott pusztul.

Az orosz sereg baloldaról természetesen kisebb csapatokkal védekezett az oldaltámadás ellen, tgy kerültek oroszok Beszterce Na-

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár: Október. 9. Péntek. Róm-kath. Aerop. Dán. Protestáns Aerop. Dén. Görög-orosz János hitt. Nap kel 6 10 percekor nyugszik 5 24 percekor.

Időjárás. Változókonny és hűvös-
idő várható, helyenként oszpadékkal
Sürgönyprógnózis: Változókonny, hű-
vös, elvélve oszpadék. Déli hőmér-
ség: 16,5 C.

Közgyűlés a városnál. Makó
város képviselőtestülete hétfőn déli-
előtti tartja meg Galambos Ig-
nác dr. polgármester elnöklésével
október havi rendes ülését.

Sebesülteket hoztak Makóra.
Tegnap délután, miután azt megir-
tuk, 76 tagból álló sebesült cso-
port érkezett Makóra, kiket részint
a diákotthonban, a katolikus kór-
teremben, részint pedig a Huber Mihály
dr. által fenntartott kórházban he-
lyeztek el. Mialthogy azonban az
internátusban a főgyógyint kato-
nák ellátására bővebbé tételére még
több ágy volt, ma délután
újabb sebesültek érkeztek Makóra,
kiket az internátusban helyeztek el.

Szárítják a szeder levelet.
Magaellenkeztek már arról, hogy
a szeder levele sok tekintetben
pótolja az orosz teát, melyből a
téli hádjárat alatt nemcsak a har-
coló, de a bereg katonáknak is
nagy mennyiségre lesz szüksége.
Mint hogy a kivánt mennyiségű
orosz tea nem fog rendelkezé-
sünkre állni, szarított szeder le-
velel kell majd azt pótolni. Ebből
írásai mennyiségű gyűjtőket or-
szágerre, így Makón is. Különö-
sen a főgimnázium növendékei
járnak elő a gyűjtés tekintetében
jó példával, nem maradtak azon-
ban hátra a más iskolák növendé-
keivel sem. Az összegyűjtött sze-
derlevelet most a gazdasági iskola
aszáló gépje szarítja.

A hadbavonultak földbérlete.
Már tegnap közöltük, hogy Wiza-
ger Károly ügyész előterjesztést
tett a földbérlet szerződéses reví-
ziója tárgyában. Ma a tanács ezzel
kapcsolatosan azt a kérdést tár-
gyalta, vajon mi történe az on-
nan a városi földbérlet, amelyeket
bevonult katonák vettek ki és azt
hozzátartozóik nem ekerjék tovább
bérelni. A tanács arra a humánus
állápontra helyezkedett, hogy a
bérletet ezekkel szemben feloldani
javasolja és az alkalmi bérlő néi-
kül maradt területeket árjelés ni-
lára újból kiadja.

A kasznáriak két bolti helyisége.
A Kasznáriakban levő két bolt-
helyiség kasznáriak ügye szere-
pelt a tanácsban. Fröhlig Mór a
legutóbbi árverésen 240 korona
évi bérletet nyert a helyiségeket,
néhány nap múlva Dégi István Fe-
renc 400 koronát kínált érte új-
számban, mire Fröhlig szintén
megadta akarta a 400 koronát.
A másik helyiség értékesítése egy-
szerűbben ment, mert Kocsis Mi-
hály 800 koronánál vette ki a helyi-
séget. A tanács mindkét esetben
a régi bérletnek javasolja a helyi-
ségek bérbérlését.

A tartalékkórház ügye. Amint
ismertetes, Sepsei István a vá-
rosi tartalékkórház céljára Hu-
nyadi utcai úresen álló házát át
engedte. A házát azonban időköz-
ben kiadta és így ajánlatát vissza-

vonta. A városnak tehát új tartalé-
lékkórházról kell gondoskodni. A
tanács mai tanácsüléséből kifolyó-
lag utasította Pák Kálmán gazda-
sági tanácsost, hogy sürgősen ke-
ressen megfelelő helyiségeket. A
tanácsban az a vélemény uralko-
dott, hogy a tartalékkórház céljára
a szegénymentházban kell helyisé-
geket keresni.

A főglagylár jövedelme. A vá-
rosi főglagylár 1911. évi számadá-
sát ma tárgyalta a tanács és meg-
állapította, hogy az év végén li-
zenzhatározat koronás írtása haszna
volt a főglagylárnak. A tanács
ezért a földmennyiség megadását ja-
vasolja a hétfői közgyűlésnek.

A miniszter az alkalmazottak
munkaadójáért. Hazkányi János
kereskedelmi miniszter sürgős ren-
deletben utasította az aláfokú
iparviszágokat és az iparviszág-
tereket, hogy a háborús időkből
a munkásoknak és alkalmazottaknak
munkaadójuk ellen tett munkabér
iránti keresetét azonnal tárgyalja le.

REGÉNY

Egy világváros rejtelmei.

(626)

84. fejezet.

Az öltöző homályában.

Uram, szólj Márta emelkedett
hangon, ne tessék engem sértet-
ni. Én nem bánítottam őt, én nem
vagyok sem testben, sem lélekben
elromolva, én egy szerencsétlen
gyermek vagyok.

Pietronak mind a két marka
vázoltni kezdett, de Róma leggaz-
dagabb és legtekintélyesebb her-
cegi családjáról lévén szó, nem
meri előbujni, mert így egyrészt
botrány lett volna a dologból,
másrészt Mártát fényes rossz
szinben tüntette volna fel, ki öltö-
zőjében féltékeny rejtelt.

Visszatértem lélegzetel lesett
lelkem minden szót.

Oh, ismerjük az ilyen maga-
tejtája szerencsétlen komédiás
gyermekeket, mondá az ifjú még
csipősebben. Régen volt maga
gyermek, hehehe!... Mondha-
tom azep gyermek! Atyámnak
egészzen elcsavarta a fejét. Gyer-
mek emlékszik ilyesmire? Gyermek
élt ehhez? Maga egy kislány
rossz, értette? Én figyelmeztetem,
hogy ravaszágával és kecskeség-
vel ez egyszer alaposan fel fog
szúlni! Atyám nem házasodhatik!
Nem engedjük én, meg az öcsém!
A vagyon a miénk lesz és nem
egy sehonnan kóborló komédiás
hölgyecské! Értette?

De uram... hebegte Márta
iszonyu meglepetéssel és minden
tagjában remegve.

A fiatal herceg azonban nem
hagyta szóhoz jutni.

Azt mondom és parancso-
lom őssze, rikkantotta a herceg,
hogy hasznosságára óra alatt elhord-
ja a sátorját Rómából, különben
eltoloncolhatom innen. Menjén Ma-
gyarországba, boldogítsa az ottani
papikát magánasokai, de ne az én
apámat, aki féltékeny már a sírban
van és tisztességben, becsületben
öszült meg. Értette? Megértet-e?
Morillo Vilmos herceg szemel-
vedni szikrázott.

Ösével pedig folytonosan a
leány arca előtt hadonézott.

Herceg ur, ez a legotrombább

kiméletlenség, amit egy védtelen
hölgyel szemben férfi elkövet, ha-
mondá Márta siránkozó hangon.
Én a herceg ur atyját soha sem
csábítottam magamhoz.

Ellenkezőleg, arra kériem,
utazzon el Rómából és feledjen
engem. Én gazdag és előkelő
nemes leány vagyok, nincs szük-
ségem az őnök vagyonára, eszem-
ben sem volt soha, hogy férjhez
menjek. Távozzék innen a herceg
ur, távozzék, különben lármát ütök
és kidobatom... Maga lovagi-
atlan - kocsis!

Mártának a szeméből könnyek
omlottak.

Ó, kit még a komédiások is
dédelgettek, kényeztettek, - sér-
tették meg olyan súlyosan.

Ez több volt a soknál!
A herceg kifelé indult. A kü-
szöbön megállt és még egyszer
megfenyegette a leányt.

Huszonnégy óra alatt elko-
ródjék Rómából, különben elto-
loncoltatom.

(Folyt. köv.)

Tisztelettel értesitem a
szülőket és gyámokat, hogy
az őszi táncanfolyamot októ-
ber hó 20-án megkezdem. Be-
iratkozni bármikor lehet Bar-
csay-utcai házamnál.

Tisztelettel:

Érdeky József,
okl. táncanló.

Szegedi-utca 69. újszám alatt egy
35 akós szüretelő kád, egy vastala-
pú szőlőprés, egy vashengerű szőlő-
törő, egy permetező a több kisebb-
nagyobb hordó jutányosan eladó.

Friss must kapható:

Iritz Sámuel özv. cégnél.

Legjobb

asztali- és gyógyborok

Iritz Sámuel özv. cégnél

kaphatók.

Hirdetmény.

Makón, 1910 július hó 22-én
végrendelet hátrahagyása nél-
kül elhalt Kapitány György után
Fodor Antalné szül: Nagy Ro-
zália lett volna hivatalos örök-
lésre, mint az elhalt Kapitány
György nővérének leánya, de
ez az eljárás folyama alatt
örökösök hátrahagyása nélkül
szintén elhalt az önkösi nevez-
zett ismeretlen örökös részé-
re ügygondnokul rendeltetvén
ki, felhívom azokat, akik a
fent körülírt hagyatéokra igényt
tartanak, hogy igényük érvé-
nyesítése végett irodámban,
(Makó, Uri-utca 1 szám) a hi-
vatalos órák alatt jelentkezze-
nek.

Dr. Sukevich Ödön,
ügyvéd

szódba és a szomszédos várme-
gyékbe. Az orosz előnyomulását
most már teljesen lehetetlenné
tették csapatok.

Máramarosziget sértetlen maradt.
A közigazgatási hatóságok ma
már ismét megkezdték itt működé-
süket.

A megszakadt vasúti forgalom
helyreállítását a személyzet nagy
előrelátással végzi. Husztról több
kém-mozdony indult Máramaros-
sziget felé.

Nyegre főispán a kormányának
hivatalosan megtelegrafálta Mára-
marosziget visszafoglalását. Nagy-
bányán nem voltak oroszok, csak
Fehérbányáig kalandoztak el apró
lovacsapatok.

Az uszoki szorosban elesett
orosz katonák temetése még ma
is folyik. Eddig 8000 halottat te-
mettek el.

A Bereg vármegyébe betört el-
lenség egyik szárnyát csapatok
Galiciáig Bonyórába, másik szár-
nyát Uszokoknál Galiciába vissza-
verték. Több száz fogoly és 14
ágyú jutott a kezükre.

Huszt, okt. 8.

Szatmárról és Husztról vonatok
indultak a pályá megjavítására. Ma
őljelre alkalmassáit helyreáll a for-
galom egész Máramaroszigetig.

A hosszunozól útközét, amely
tegnap kezdődött, győzelmi ünnepek
végződött. Máramaroszigetet vis-
szavetők. Az oroszokat felé me-
nekülő orosz sereget üldözték.

Hivatalos jelentések szerint Má-
ramarosziget csapatok a be-
tört orosz sereget megverték a
szatmári és Nagybecskölyg ál-
dózták. A közigazgatási hatóságok
Máramaroszigeten még a mai nap
folyamán tevések rendes műkö-
désüket.

Ugyarról jelentik:

A galiciál Stanál visszafoglalá-
sánál, mely október 5-én történt,
kifünte magát egy hadosztá-
lyunk, mely először is derekka
munkát végzett Uszokban az
ellenesség kiverése körül. Az ellen-
ség, amely Uszokban állt a
határt, egy orosz hadosztályból
és másfél gyaloghadosztályból ál-
lott és husz ágyúja volt. Honvé-
delnek megverték az elleneséget,
mely Sombor irányában vonult
vissza. Honvédelnek üldözték őket.

Sáray Gábor gróf főispán ta-
lézkedési következtében a me-
gyében helyreállt a nyugalom és
az elmenekült családok lassankint
visszatérnek.

Kiadó ház.

Rákóczi utca 29. szám alatti há-
zamban, mely áll 2 szoba, konyha,
élelkesre és több melléképületből,
több szoba és szobák és ká-
dó. - Az udvarban ár-
vizvezeték. - Bővebb felvilágosítás
fenti szám alatti vasárnapokon, vagy
Nagy Gy. Péter Husyadi utca 11.
szám alatti lakásban.

Cselédet keresek

sürgősen, - egy szerény meg-
bízható gondos leányt, vagy fiatal-
abb asszonyt meganyos urhoz,
vidékre. Jó, ha esetleg késimun-
kázni vagy varral is tud, mert
egész nypra egy slacs nálam do-
log. Főzni nem kell. Ha mindes-
ben kedvemre lesz, állandó, kitű-
nő helyet talál nálam. Cím a lap
kiadóhivatalában.

Legujabb jó hír! Kőbányai sör!

A mai naptól kezdve az ismert elsőrendű, legjobb minőségű, eredeti gyári töltésű

kőbányai világos, maláta és duplamaláta sörök
 nagyban és kicsinyben szerezhetők be:
Iritz Sámuel özv. cégnél.

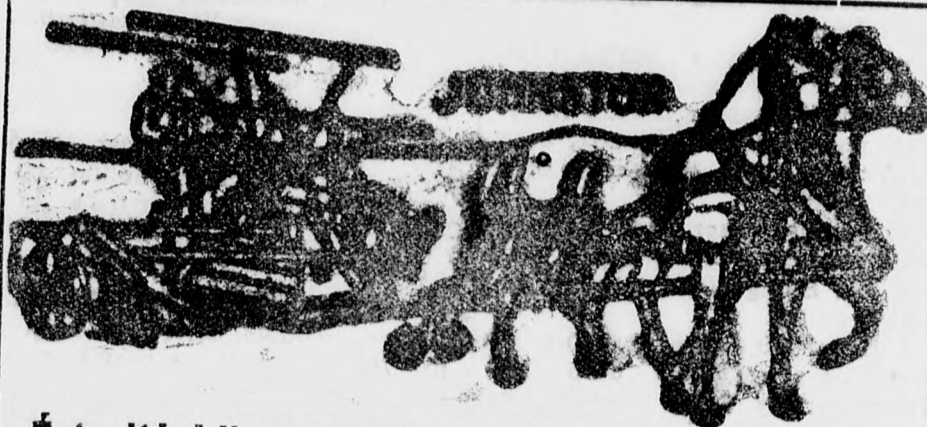
Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.

Van szerencsénk a jégvásárló t. közönség szives tudomására hozni, hogy a jéggyártást és jégkihordást már megkezdtük és

KRISTÁLYTISZTA MŰJÉG

malmi irodánkban (36. telefonszám), megrendelhető. Kisebb mennyiségű jég a malomtelepen és városi lisztüzleteinkben kapható.

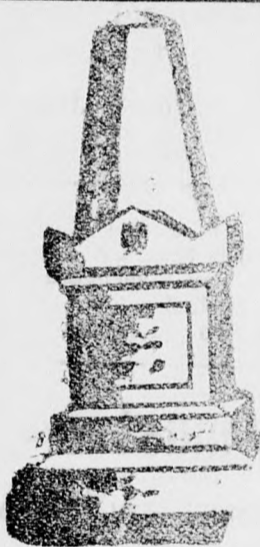
50 kilóig a jég ára 6 fillér, ezen fölül mennyiségnél 4 fill.

Értesítés! Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy Szt. János-tér 20. sz. a. (saját házámban) **gazdasági gépraktáramban** a legujabb modellű **JOHNSTON** kévekezős aratógépek már megérkeztek és szokat a legolcsóbb árban bocsájtom nagybecsű vevőim rendelkezésére.

Johnston-féle aratógépek Makón és környékén több mint 300 gazdánál működnek, azok legnagyobb megelégedésére, ami fényes bizonyítéka az aratógépek kifogástalan voltának, agyszintén már megérkeztek a legujabb négyzetes kukorica iltető is. - Ugy az aratógépek, mint a kukorica iltető gépek állandóan teljesen felszerelve vannak raktáron. Fontos még az, hogy aratógépek részei nálam egész éven át kaphatók. A legelső részben munkaidőben sem történik az aratásnál fejjakadás. - Raktáron tartok kifűző Sisal-féle kévekező zsineget, elsőrendű gépolajat, Bacher-féle ekéket amerikai fűkőrcél kormánynyal, Imperátor műtrágya és magvető gépeket, saját találmányu vessző utászatu vaspálcás boronákat, répa és szecakavágókat. - Együttal bátorodom a t. gazdaközönség figyelmét felhívni a legmodernebb gépekkel és szerszámokkal felszerelt gépjavító műhelyemre, ahol mindennemű javításokat a legszakszerűbben, jutányos áron készítek autogén hegesztő gépemmel a legkomplikáltabb munkákat végzem. - Vízvezeték és fűrdők teljes berendezését jutányos áron vállalom. - Magamat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlván, maradtam hiváló tisztelettel!

LIPTÁK BÉLA mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye Makó, Szent János-tér 20. ujszám. Saját készítésű szabadalmazott hagymakapák állandóan raktáron. Részletfizetési kedvezmények. Telefon szám 126.

Első magyarországi sirkőgyár.

Nálam az összes márvány- és

::: granit sirkővek :::

25 %-al olcsóbban kaphatók mint eddig voltak, mivel azokat ujonnan berendezett gyáramban magam készítem.

Vasbeton sirkőboltokat

6 személyre, 25 évi felelősség mellett 800 kor.-ért vállalom 3 évi törlesztésre, kamatmentesen.

GLÜCK LAJOS

Makó, Szegedi-utca, saját ház.

A dái ugaron a osorgó tövében

10 köblös ugarföld

tanya épülettel együtt gabona vagy hasyma alá haszonbérbe kiadó, vagy örökáron eladó, továbbá egy és fél köblös, valamint 2 és fél köblös ugar a királyhegyesi utra véggel szinte haszonbérbe kiadó, vagy örökáron eladó. Értekezni lehet Báró Erdélyi utca (Nagy Orosz-utca) 15. szám alatt

Sárkány Imrével.

POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

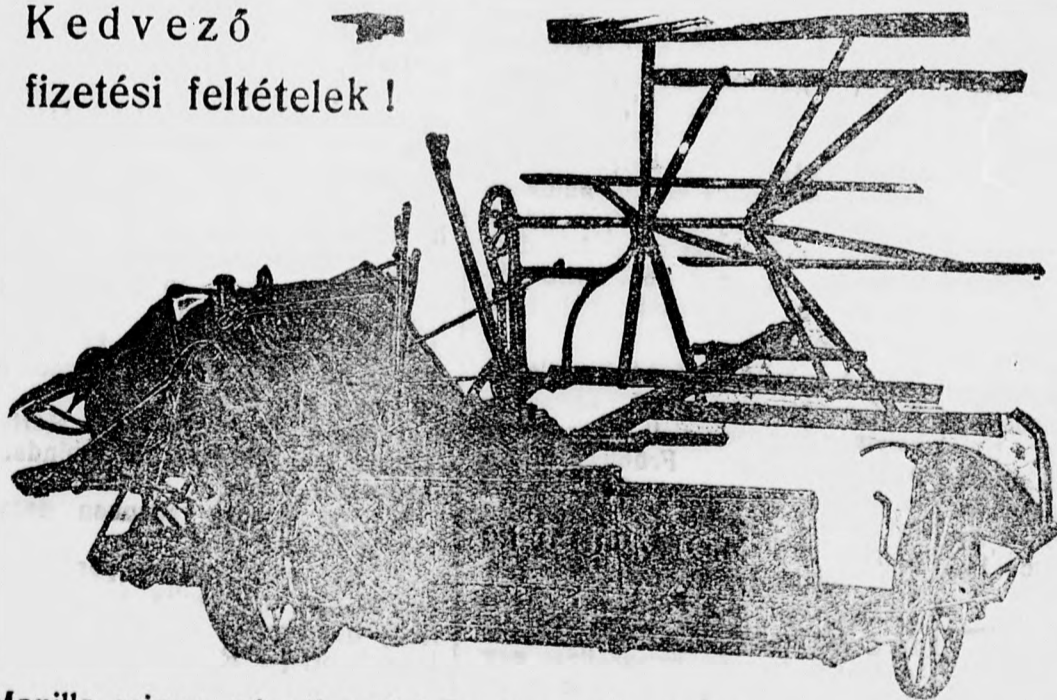
VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szeplő, májfolt, ar- és kézvörösség és mindentéle bőrtisztítóhatás ellen

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfjítő szer.

Ára: Vilma krém 1 korona. Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfjítő 1 korona. Ezen piperezerek több kiállításra ér- mekkel lettek kitüntetve.

Kedvező fizetési feltételek!

Manilla zsineg, páncél acél kormányu ekék. Mindennemű gazdasági gépek, olajok, kenőcsök tömitő anyagok. Mindennemű gépekhez való alkatrészek a legelőnyösebben kaphatók:

Glück Samunál Makón.

Nyomatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Újság” villanyerőre berendezett gyorsajtóján. Makón

Magyar állami két hengeres magánjárók, legujabb motorok, golyós ::: csapágyas ::: cséplőgépek, gazdasági kis motorok, takarmánykamarák. Világhírű „Cormick” aratógépek, fűkaszálók, lógereblyék -tárcsás boronák. -